

نوجوان ایمانی، معتکف آرمانی

وَعَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ

وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾

و ما به ابراهیم و اسماعیل فرمان دادیم که خانه‌ام را برای طواف‌کنندگان، معتکفان، و رکوع‌کنندگان و سجده‌کنندگان پاکیزه سازید.

سوره بقره،

آیه ۱۲۵

رسول خدا ﷺ میفرمایند:

**الاعتكافُ هو لزومُ المسجدِ لطاعةِ الله، واعتزالُ المعاصي،
واشتغالُ بالطاعات**

اعتكاف، ماندن در مسجد برای اطاعت خدا، دوری از گناهان، و مشغول شدن به عبادت‌هاست

رهبر معظم انقلاب مدظله العالی:

خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۱۳۸۴/۵/۲۸

پدیده اعتکاف یکی از رویش‌های انقلابی است. ما اول انقلاب این چیزها را نداشتیم؛ این پدیده عمومی، این‌که ده‌ها هزار نفر در مراسم اعتکاف شرکت کنند آن هم اغلب جوان، جزو رویش‌های انقلاب است.

مقدمه

اعتکاف نوجوانان فرصتی طلایی برای شکوفایی ایمان، خودسازی و تجربه‌ای عمیق از حضور قلبی در محضر پروردگار است. ستاد شهید آرمان با هدف همراهی مربیان دلسوز، بسته‌ای محتوایی و کاربردی را با عنوان «نوجوان ایمانی – معتکف آرمانی» آماده کرده است. این بسته، نگاه تربیتی، الهام‌بخش و متناسب با نیازهای نسل امروز را در دل خود جای داده و مربی را در مسیر هدایت نوجوان یاری می‌کند. با مشارکت فعال در دوره توانمندسازی، مربیان می‌توانند بهره‌مند از آموزش‌های تخصصی و دستورالعمل‌های اجرایی ویژه این ایام نورانی شوند. امید است این بسته محتوایی، زمینه‌ساز اعتکافی پربرتر، اثرگذارتر و در تراز تربیت نسل مؤمن و انقلابی باشد.

مربی گرامی:

جهت بهره‌مندی از محتوای کامل بسته آموزشی " نوجوان ایمانی، معتکف آرمانی " و پیش ثبت نام دوره توانمند سازی اعتکاف از طریق کد تصویری روبه رو اطلاعات خود را تکمیل بفرمایید.

مربیانی که در دوره توانمند سازی شرکت فعال داشته باشند و از محتوای آموزشی آماده شده در طول ایام اعتکاف استفاده نمایند، از مزایای اختصاصی ستاد شهید آرمان بهره‌مند می‌گردند.

این بسته آموزشی دستورالعمل اجرایی و پیوسته‌های محتوایی دارد که در دوره توانمند سازی به مربیان تقدیم خواهد شد.

طرح اعتکاف آرمانی

هدف:

هدف از اعتکاف سال ۱۴۰۴ طرح شهید آرمان علی‌وردی، آشنایی نوجوانان با تقابل منطق مقاومت و استعمار و دریافت مأموریت خود برای نقش آفرینی در جبهه حق می‌باشد.

تبیین محتوا

پیام اصلی و سیر محتوایی این برنامه اعتکاف آن است که نشان دهد تکیه بر خدای متعال، راه رسیدن به عزت، کرامت، شرافت و نهایتاً خودباوری است. انسانی که به خدا تکیه دارد، احساس بی‌قدرتی و وابستگی نمی‌کند و جایگاه حقیقی خود را می‌شناسد. در مقابل، استکبار جهانی با ماهیت سلطه‌طلبانه‌اش تلاش می‌کند همین عزت و کرامت را از ما بگیرد. منطق استکبار، دخالت، زورگویی، زیاده‌خواهی و باج‌گیری است؛ و برای این کار همیشه به اسلحه متوسل نمی‌شود، بلکه از روش‌ها و حیل‌های متنوع و پیچیده بهره می‌برد تا ملت‌ها را تضعیف و بی‌اعتماد به نفس کند.

اما منطق قرآن، راه مقابله با این زورگویی را به روشنی بیان می‌کند. قرآن می‌فرماید:

«فَإِنْ بَعَثَ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا اللَّيَّ تَبْغِي» (حجرات/۹)

یعنی هرگاه کسی—رفتار زورگویانه و قلدرمآبانه داشت، همه باید در برابر او بایستند و جلوی طغیان‌ش را بگیرند. این، دستور صریح قرآن برای مقابله با ظلم و زورگویی است.

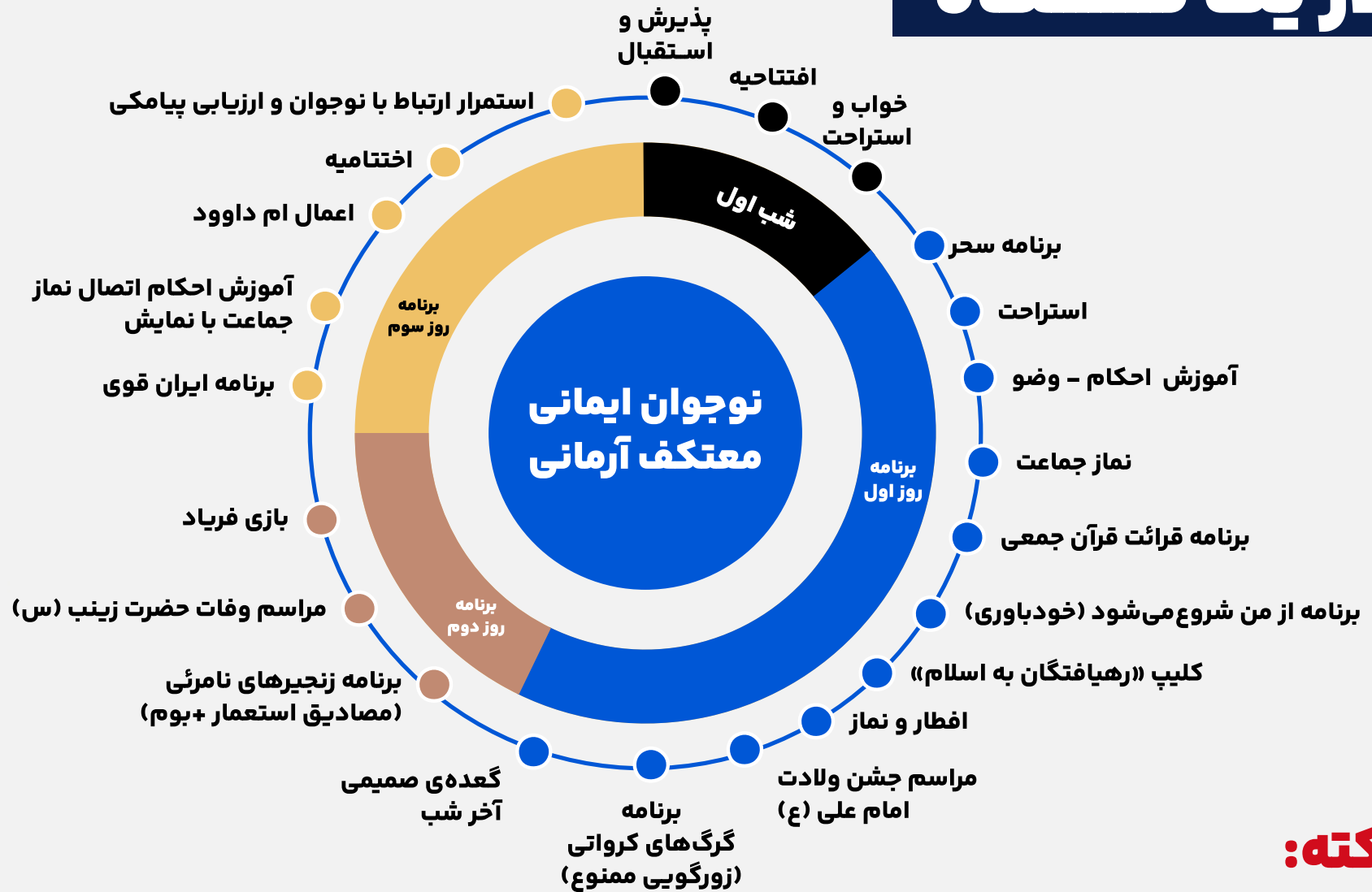
در نتیجه، اگر می‌خواهیم از سلطه و زورگویی استکبار در امان باشیم، باید قوی شویم.

برای اجرای پیام اصلی اعتکاف و رساندن نوجوان به مفهوم «خودباوری در پرتو اتصال به خدا»، یک مسیر تربیتی مرحله‌به‌مرحله طراحی شده است. این مسیر از خودشناسی آغاز می‌شود، با شناخت دشمن و روش‌های او ادامه می‌یابد و در نهایت به راه‌حل قرآنی و تمدنی «قوی شدن» ختم می‌شود.

برنامه اعتکاف

در یک نگاه

* نکته:

برنامه های سحر، نماز های صبح، ظهر و مغرب و عشا، بخش
فیلمی از ره یافتگان، منبر و مداحی و پذیرایی در روزهای
دوم و سوم هم تکرار می شوند.

گام
صفر

مرحله
پیش از برنامہ

تبلیغات و ثبت نام ❁

آمادہ سازی مسجد ❁

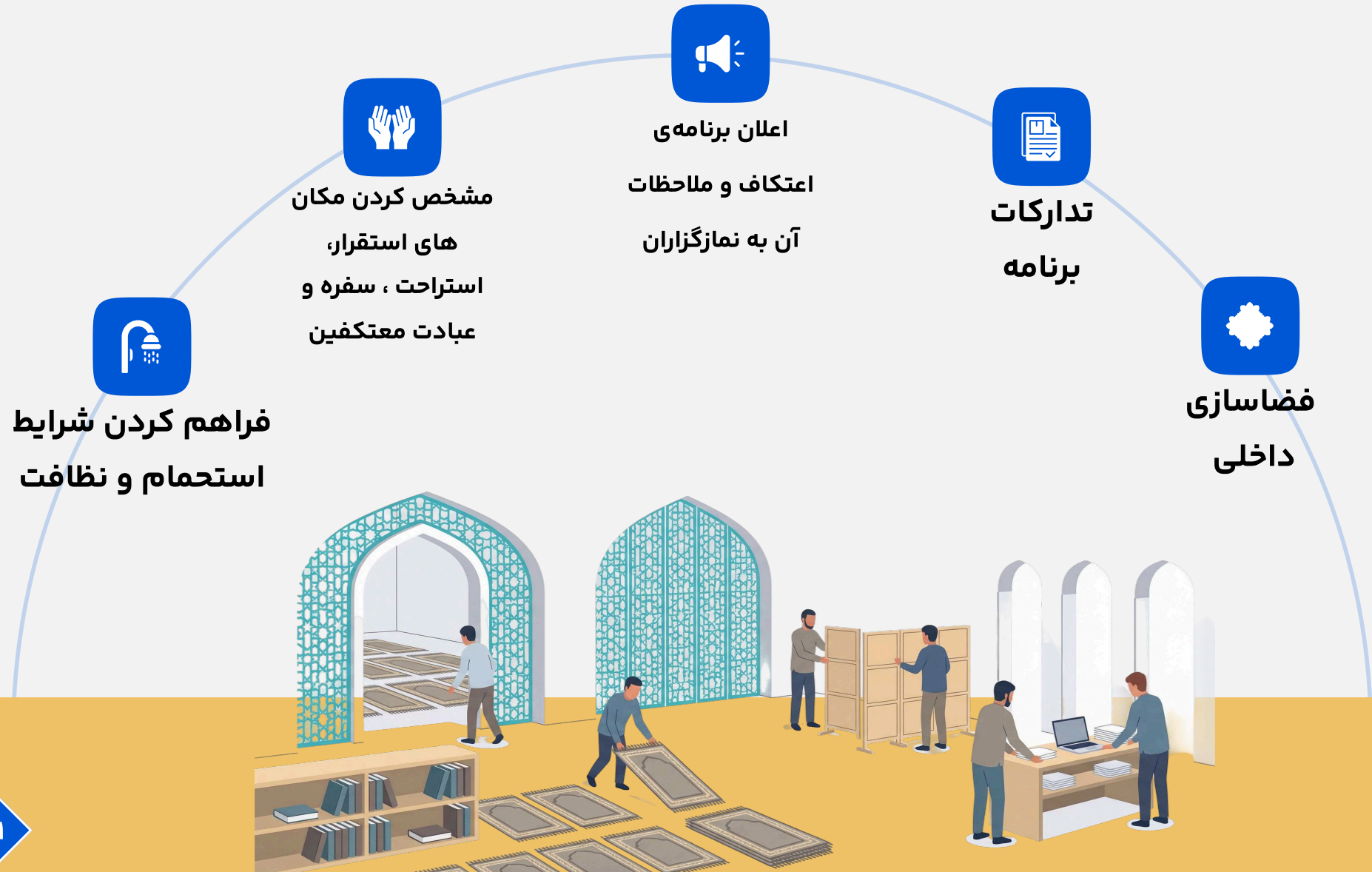

تبلیغات و ثبت نام

آماده سازی مسجد

وظایف راهبر در اعتکاف نوجوانان

- نظارت بر برنامه‌ها و نماز
- تاکید بر رعایت قواعد و اصول تربیتی
- حضور نظارتی در کنار نوجوانان
- تعاملات صمیمی و دوستانه
- پاسخ‌گویی به پرسش‌های تربیتی
- رسیدگی به نیازهای خاص
- مدیریت حضور مهمانان
- آگاهی اعتقادی کافی
- استفاده تربیتی از خروجی اعتکاف
- مدیریت استفاده از موبایل
- مقابله با روحیات منفی
- الگو بودن در اخلاق

نکات تکمیلی

دستورالعمل برنامه ها به پیوست در اختیار راهبران و مربیان قرار خواهد گرفت. ✓

جهت انجام بهتر برنامه ها انتقال پیام، نیاز است که رهبران و مربیان به محتوا و شیوهی اجرای برنامه ها مسلط باشند. ✓

**گام
اول**

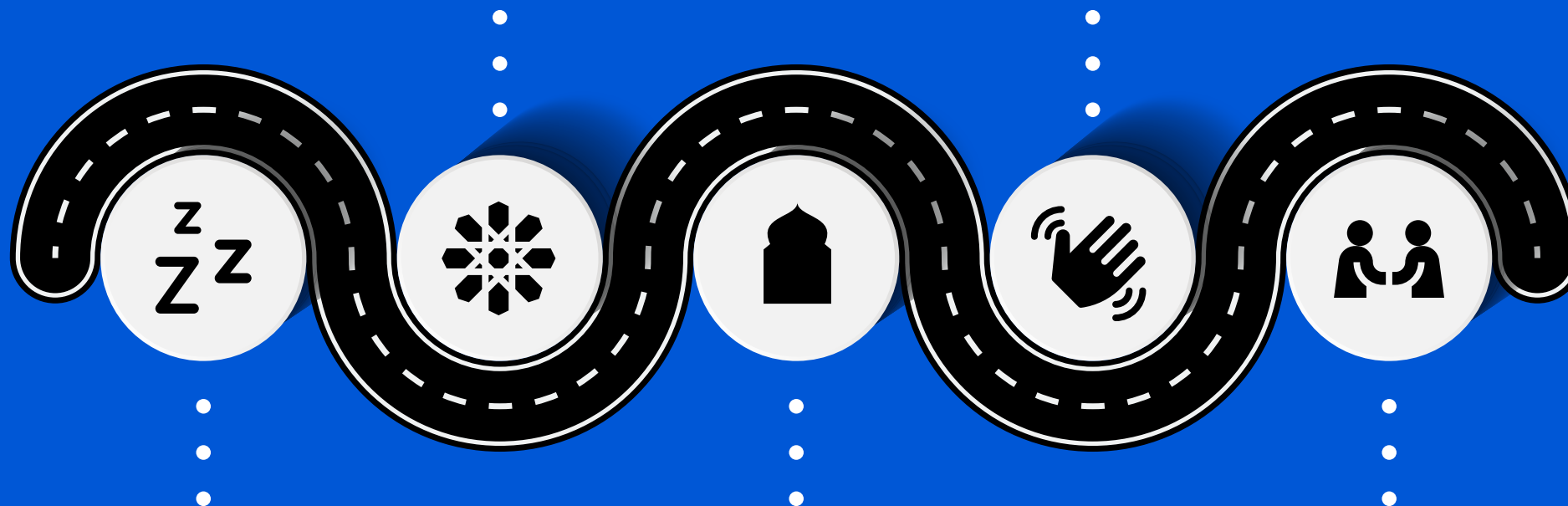
**اقدامات شب
قبیل از اعتکاف**

گعدهی اولیه با معلمان و مربیان

- حضور مربیان و معلمان در جمع نوجوانان برای ایجاد ارتباط صمیمانه
- آشنایی با مسئولین و تقسیم وظایف اعتکاف بین نوجوانان
- همراهی با یک بازی گروهی (مثل گل یا پوچ تیمی) برای ایجاد نشاط

استقبال

- خوشامدگویی به نوجوانان برای ورود به خانه خدا
- اهدای بسته‌های ورودی (برنامه، کتابچه، هدایا)
- ایجاد حس تعلق و یادگاری معنوی از مراسم

خواب و استراحت

- برنامه ریزی و تنظیم ساعت خواب برای تامین حداقل خواب لازم
- تبیین اهمیت بیداری برای عبادت سحر

افتتاحیه

- معرفی مکان‌ها و امکانات مسجد و محل استراحت
- بیان قوانین و نظم برنامه (خواب، بیداری، ویژه‌برنامه‌ها)
- توضیح احکام کاربردی اعتکاف برای نوجوانان

پذیرش و ورود

- بازه ورود: بعد نماز عشاء تا ساعت ۹ شب
- فرصت آرام ورود به فضای معنوی مسجد
- آغاز برنامه افتتاحیه: نیم تا یک ساعت پس از پایان بازه ورود

گام دوم

برنامه‌های روز اول

- برنامه سحر
- کلیپ «رهیافتگان به اسلام»
- برنامه از من شروع می‌شود
- افطار و نماز
- آموزش احکام - وضو
- مراسم جشن ولادت امام علی (ع)
- نماز جماعت
- برنامه گرگ‌های کروات‌ی!
- گعده‌ی صمیمی آخر شب
- برنامه قرائت قرآن جمعی

آموزش احکام - وضو

با نمایش دو وضو صحیح و غلط

شبهه سازی داستان امام حسن و امام حسین علیهماالسلام و پیرمرد به صورت اجرای نمایشی توسط گروهی از دانش آموزان و درنهایت برگزاری مسابقه بین همه گروه‌ها

- ایجاد هیجان، نشاط و یادگیری عملی
- آموزش عملی وضوی صحیح + تمرین صرفه‌جویی
- گروه برنده: ذخیره بیشترین آب
- هدف: وضوی کامل با کمترین مصرف آب
- تقسیم دانش‌آموزان به گروه‌ها با مقدار مشخص آب

نماز جماعت

محور عبادی اعتکاف نوجوانان

درخواست از خادم مسجد
برای واگذاری مسئولیت به
نوجوانان به عنوان خادم نماز

نوجوانان در این زمان لباس
رسمی بپوشند
آمادگی برای میهمانی الهی

همه برنامه‌ها باید نیم
ساعت قبل از اذان
پایان یابند

برنامه قرائت قرآن جمعی

حتی الامکان فضا سازی مناسبی با
انداختن سفره ی سبز، چیدن رحل و قرآن،
عبا روی دوش قاری و غیره انجام بگیرد.

از قاریان نوجوان، و قاریان
خوش صوت و لحن مسجد
استفاده شود.

حفظ آیات موضوعی پس از
قرائت قرآن

سوره ی کهف به عنوان
سوره مرتبط با موضوع، به
صورت جمعی قرائت شود.

برنامه از من شروع می‌شود

خودباوری و کرامت

هدف:

هدف این برنامه تقویت خصلت خودباوری و کرامت در نوجوان معتکف است که به او می‌آموزد تو بزرگ هستی و توان انجام کارهای بزرگ را داری. در این مرحله، او با جایگاه حقیقی خود آشنا می‌شود. دختران معتکف با اهمیت عفاف و حیا به عنوان روی دیگر سکه خودباوری و کرامت و پسران به اهمیت غیرت و شجاعت و نسبت آن با خودباوری و کرامت آشنا خواهند شد.

کلیپ «رهیافتگان به اسلام»

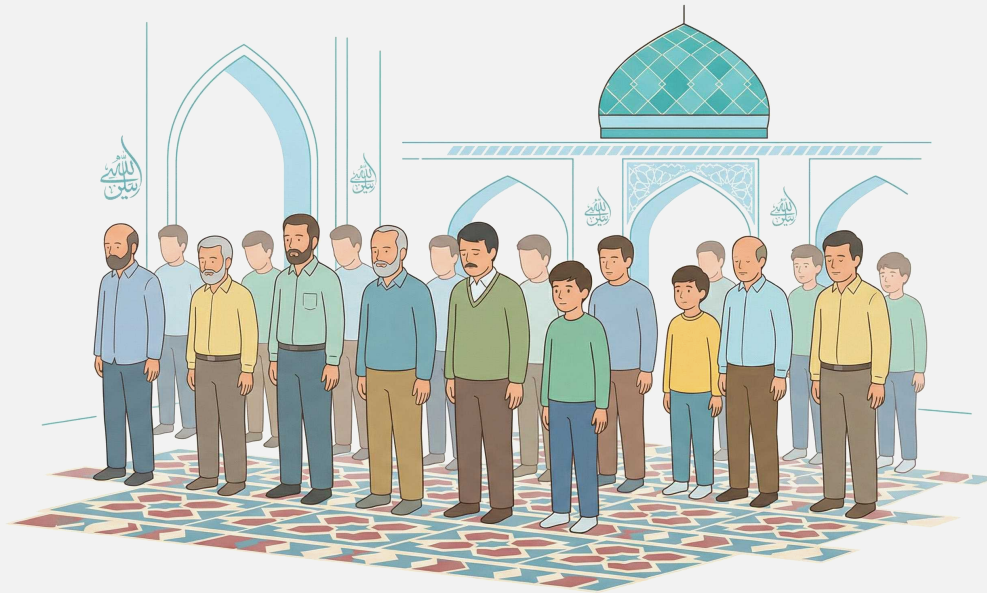
نشان دهنده جهانی
بودن پیام اسلام و
جاذبه معنویت

روایت‌هایی از گرایش
انسان‌ها در سراسر دنیا به
ایمان و توحید

پخش قبل از نماز
مغرب

پیوند با نقش نجات بخشی
اسلام و تقابل با جبهه استکبار

رهیافتگان
به اسلام

نماز مغرب و عشاء

آماده‌سازی قبل اذان

متناسب با فضا و مسائل مالی مسجد، برنامه‌ی افطار تدارک شود. از افراط و تفریط در کمیت و کیفیت پذیرایی شدیداً باید پرهیز شود.

وسایل معتکفین (رختخواب، کیف، کتاب‌ها) باید به بخش مشخص و جدا منتقل شود تا مزاحم نمازگزاران عادی نشود

سناریوهای افطار و نماز

ترتیب افطار و نماز

- افطار قبل نماز: انرژی بهتر / احتمال تأخیر نماز
- نماز قبل افطار: نظم بهتر / نیاز به صبر نوجوانان

نوع افطار

- مشترک با مردم: همبستگی / شلوغی
- جداگانه: سریع تر / نیاز به فضای اختصاصی

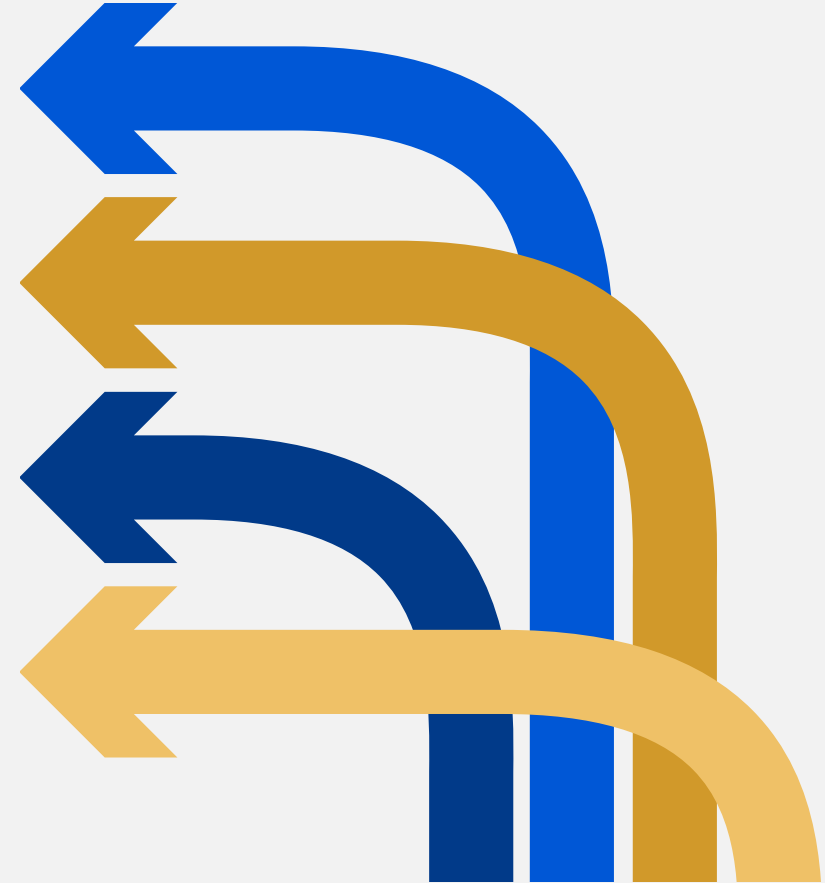
سبک افطار

- افطار سبک: سریع و کم هزینه / نیاز به شام جدا
- افطار همراه شام: کامل / زمان بر

مراسم بعد نماز

- هیئت عمومی: فضای معنوی / نیاز به هماهنگی
- جلسه اختصاصی: تمرکز تربیتی / بدون حضور مردم

۰۱

۰۲

۰۳

۰۴

مراسم جشن ولادت امام علی (ع)

● مولودی خوانی:

توسط مداح یا گروه نوجوانان برای
ایجاد فضای شاد و معنوی.

● سخنرانی کوتاه:

بیان فضائل امام علی (ع) و
پیوند با موضوع منطق مقاومت
و منطق استکبار

● جشن و برنامه ویژه معتکفین

برنامه گرگ‌های کرواتا!

شناخت دخالت و زورگویی مدرن

هدف این برنامه شناخت استکبار و استعمار و نفرت از آنهاست. در این برنامه نوجوانان با مفاهیم دخالت و ابعاد مثبت و منفی آن آشنا می‌شوند، سپس نسبت به زورگویی در محله و محیط اطراف خود شناخت پیدا میکنند و در آخر با شیوه‌های نوین سلطه‌گری آشنا شده تا تصویر دقیق‌تری از منطق استعمار و استکبار به دست آورند.

گَده‌ی صمیمی آخر شب

- مرور و تثبیت پیام‌های تربیتی روز
- ایجاد فضای آرام و دوستانه برای نوجوانان
- فرصت برای بیان تجربه‌ها و احساسات شخصی
- آماده‌سازی ذهنی برای روز بعد اعتکاف
- قرائت سوره واقعه

استراحت شبانه

تأکید بر سکوت و آرامش پس از خاموشی.

قرائت یک دعا یا ذکر کوتاه قبل از خواب (مثلاً آیه الکرسی یا دعای فرج)

چراغها نیمه خاموش یا نور ملایم برای ایجاد آرامش.

مسئولان باید قبل از خاموشی عمومی، فضای خواب را آماده کنند تا نوجوانان بدون بی‌نظمی استراحت کنند.

پس از پایان گعده‌ی صمیمی آخر شب، حدود نیم ساعت برای آماده‌سازی خواب اختصاص داده شود.

گام سوم

برنامه‌های روز دوم

- سحر، استراحت، احکام، نماز ظهر و عصر، جمع
- خوانی قرآن سوره بنی اسرائیل، کلیپ رهیافتگان،
نماز مغرب و عشا و افطار مانند روز قبل
- برنامه زنجیرهای نامرئی
- مراسم وفات حضرت زینب (س)
- بازی «فریاد»

مقام معظم رهبری: از ویژگی های سلطه گران فریب گری و نفاق است.

گرامیداشت سیزده آبان روز ملی مبارزه با استکبار

برنامه زنجیرهای نامرئی

بیان مصادیق سلطه و استعمار+ بوم

برای تثبیت شناخت مصادیق استعمار و سلطه، قالب‌هایی همچون کارگاه، بوم و نمایشگاه بکارگرفته میشود. نوجوانان در یک فعالیت گروهی تلاش میکنند مصادیق زورگویی پنهان استعمار را کشف و تحلیل کنند. این مرحله نگاه عینی و ملموس تری به نوجوانان میدهد.

پیام محوری

ابزار زورگویی عوض شده (از شمشیر به مد و رسانه)، اما ماهیت آن باقی است؛ راه حل، تقویت خودباوری است .

درگیر کردن ذهن مخاطب با یک مثال ساده از زندگی روزمره و ملموس .
تعریف مفهوم «دخالت بیجا» و «زورگویی» (استکبار) از طریق شبیه‌سازی یک موقعیت ساده .

مرور سابقه خونین زورگویی در تاریخ (از دوران باستان تا مغول) .
افشای چهره واقعی و خشن کشورهای مدعی تمدن (استعمارگران مدرن) و بررسی جنایات فیزیکی آن‌ها در گذشته .

این مرحله متناسب با جنسیت مخاطب تفکیک می‌شود:
نسخه ویژه دختران (دیکتاتوری زیبایی): بررسی فریب‌های صنعت مد، شعارهای دروغین آزادی، کالانگاری زن و آسیب‌های جسمی ناشی از استانداردهای تحمیلی زیبایی .
نسخه ویژه پسران (هدف‌گیری خانواده): تشریح نقشه دشمن برای فروپاشی نهاد خانواده، بحران‌های اجتماعی غرب و ترویج آسیب‌هایی مانند الکل برای سست کردن اراده‌ها .

نتیجه‌گیری درباره تغییر ابزار دشمن از جنگ‌افزار نظامی (بمب) به ابزارهای فرهنگی (رسانه و سبک زندگی) .
تاکید بر لزوم حفظ هویت و قوی شدن علمی و ایمانی به عنوان راه پیروزی .

۱
بیخ شکن
(ورود به بحث)

۲
زورگویی آشکار
(تاریخ بدون روتوش)

۳
زورگویی پنهان
(جنگ شناختی)

۴
جمع‌بندی
(تغییر تاکتیک)

مراحل ۴ گانه اجرا

نمایشگاه بصیرت و تکمیل بوم «رصد میدان»

بازدید از نمایشگاه (روایت مستند):

۱

در انتهای سالن / محل برگزاری، نمایشگاهی تصویری و محتوایی برپا شده است. این نمایشگاه شامل تصاویر، آمارها و تیتراخبار معتبر جهانی است که تمرکز آن بر روی «اقدامات و سیاست‌های غرب در حوزه زنان، خانواده و حجاب در کشورهای مختلف» است.

(مثال محتوا: قوانین منع حجاب در مدارس فرانسه، استفاده ابزاری از زنان

فعالیت کارگاهی: تکمیل بوم «نقشه‌یابی دشمن»

۲

پس از بازدید از نمایشگاه، نوجوانان در گروه‌های چند نفره قرار می‌گیرند. به هر گروه یک بوم (برگه بزرگ طراحی شده) داده می‌شود. "با توجه به آنچه در نمایشگاه از اقدامات غرب در سایر کشورها دیدید، به نظر شما دشمن برای ایران چه نقشه‌ای کشیده است و مصادیق اقدامات او در کشور ما چیست؟"

سوال اصلی بوم:

آنچه در کمین ماست (تحلیل ایران):

(نوجوانان معادل آن اقدام را در ایران حدس می‌زنند. مثلاً: ترویج نگهداری حیوان خانگی به جای فرزندآوری در تبلیغات ماهواره‌ای)

آنچه دیدیم (تجربه دیگران):

(نوجوانان یک مورد از اقدامات غرب که در نمایشگاه دیدند را می‌نویسند. مثلاً: تلاش برای تغییر تعریف مادر بودن)

ساختار
پیشنهادی بوم
برای تکمیل توسط
نوجوانان:

در انتها، نماینده هر گروه یک مورد از «اقدامات احتمالی دشمن در ایران» که کشف کرده‌اند را برای جمع بیان می‌کند و مربی آن را تایید یا تکمیل می‌کند.

جمع‌بندی:

۳

مراسم وفات حضرت زینب (س)

مرثیه سرایی:

توسط مداح یا گروه نوجوانان .

سخنرانی کوتاه:

بیان فضائل حضرت زینب (س)

و پیوند با موضوع تقابل منطق

مقاومت و منطق استعمار

بازی «فریاد»

کشف منطق قرآن در مقابله با زورگویی و سلطه گری

در ادامه، نوجوان وارد یک بازی تدبیری و قرآنی با عنوان فریاد می‌شود. در این بازی گروهی، شرکت‌کنندگان سعی می‌کنند منطق قرآن در مواجهه با زورگویان عالم را از دل آیات کشف کنند. این فعالیت، مفهوم ایستادگی در برابر ظلم را از یک شعار به یک «باور دینی» تبدیل می‌کند.

جمع بندی
نهایی

داوری و انتخاب
برنده

ارائهی گروهی

مطالعه قرآن و
استخراج داستان

حل جدول
رمزدار

مراحل اجرا

گام چهارم

برنامه‌های روز سوم

سحر، استراحت، احکام، نماز ظهر و عصر، جمع

❖ خوانی قرآن سوره بنی اسرائیل، کلیپ رهیافتگان،

نماز مغرب و عشا و افطار مانند روز قبل

❖ برنامه «ایران قوی»

❖ اعمال ام داوود

❖ اختتامیه

برنامه «ایران قوی»

شناخت دستاوردهای ایران و اهمیت قوی شدن

این بخش به نوجوانان نشان می‌دهد که تنها راه مقابله با استکبار قوی شدن است. خود را برای هرچه قوی‌تر شدن ایران، کشف و ماموریت‌هایی دریافت می‌نماید و برای تحقق آن عهدهی خواهد بست.

ناگهان مردم

دشمن با همه برنامه‌ریزی‌هایش، ملت ایران را نشناخته، اشتباه می‌کنند. دیدید در سال ۸۸ خطا کردند و آن فتنه را راه انداختند و کار را به جاهایی رساندند که به خیال خودشان جاهای بسیار باریک و حساس و دقیقی بود، [اقتا] ناگهان حرکت عمومی نهم دی همه را مبهوت کرد.

اعمال ام داوود

- توضیح اعمال ام داوود
- با توجه به توان و روحیه ی نوجوانان، برنامه ریزی شود.
- حتی الامکان، والدین نوجوانان و مردم عادی نیز در مراسم حضور داشته باشند.
- مناجات و مداحی انتهای اعمال، پایان بخش معنوی اعتکاف خواهد بود.
- با فضا سازی، سکوت، قرائت نوجوانان، پخش صوت و غیره، فضای انجام اعمال را ممکن کنید.
- پیش از شروع مناجات حداقل قرائت بخش سوره انشقاق تا انتها را به صورت جمعی داشته باشید

اختتامیه اعتکاف بعد نماز مغرب

اعلام برنامه های بعدی
مسجد و ویژه برنامه
احیای نیمه شعبان

لزوم استمرار سبک
زندگی تجربه شده در
اعتکاف

تقدیر از عوامل نوجوان
در اعتکاف، خادمین،
قاریان، مداحان و
بهترین های اعتکاف

عهد و قرار با خدا برای انجام
ماموریت ساخت ایران قوی

جمع بندی پیام ها و مسائل
سه روزه در اعتکاف

ارزیابی پیامکی

- پایان هر روز، یک فرم ارزیابی برنامه برای نوجوانان ارسال خواهد شد تا با تکمیل آن، سطح تاثیر برنامه ها ارزیابی شود.
- تبلیغات نیمه شعبان نیز از همین طریق انجام خواهد شد.

استمرار ارتباط با نوجوان

- ویژه برنامه ی احیای نیمه شعبان را به عنوان برنامه ی بعدی معرفی کنید و برای آن برنامه ریزی داشته باشید.
- ارتباط راهبران و مربیان با نوجوانان در یک ماه آینده برای پیگیری و گزارشگیری مستمر از انجام ماموریت محوله ادامه داشته باشد.

سازمان سنجش و ارزشیابی

